

ZBOHOM, ŠKÔLKA!

Keď som k vám prišiel,

bol som celkom malý

a dlhé sa mi zdali

všetky dni bez mamičky-
ani jeden z nich nebol bez slzičky.

Mal som však šťastie,
pani učiteľka Evka a Irenka
mi vždy, keď bolo treba,
pofúkali boľavé kolienka.

Čas nám spolu uplynul ako voda.
Teraz viem, že je škoda
opustiť kráľovstvo škôlky,
kde sme ako rodina boli.
No na mňa už čaká kráľovstvo školy.

Čas rýchlo letí,
preto vám želim už len veľa dobrých detí
a nech vašu prácu nezastrie ani obláčik.
Za všetko vám ďakuje váš škôlkar-
od septembra prváčik.

OSLOVILI SME ...

Ing. Emila Matiho, vedúceho Odboru výstavby pri MsÚ v Giraltovciah

Občania nášho mesta si iste všimli postupujúce stavebné práce na rómskych bytoch , začínajúcom sa 12-bytovom dome a rekonštrukciu Domu služieb.

Mohli by ste našich čitateľov oboznámiť so súčasným stavom prác? Občania by určite radi vedeli aj to, ako sa budúci rómski obyvatelia radových domčekov podieľať na výstavbe ich bývania.

Mestská polícia informuje

Obecné a mestské polície oslavujú 15 – te výročie svojho novodobého vzniku. Zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení ustanovil obce a mesta ako samosprávne celky, ktoré sú oprávnené prijímať všeobecné záväzné nariadenia a rozhodnutia ako právne akty na svojom území. Ako organ na zabezpečenie ich dodržiavania, následne na to v roku 1991 začali vznikať a na základe Uznesení obecných a mestských

zastupiteľstiev boli zriadené (prevažná časť) obecné a mestské polície. Zákonom SNR č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii z 3.decembra určil jej rozsah úloh a kompetencií.

Rok 2006 je teda rokom v ktorom obecné a mestské polície oslavujú 15 – té výročie svojho novodobého vzniku a bilancujú svoju činnosť. Pätnásť rokov, počas ktorých naša spoločnosť prešla kompletným prerodom a samosprávy svojím zrodom, bolo veľmi náročných. Mestské polície prevzali na seba psychický aj fyzicky najnáročnejšiu časť policajnej práce v dennodennom nasadení v uliciach našich miest a obcí.

Prezídium Združenia náčelníkov obecných a mestských polícii Slovenska vyhlásilo deň 21. september 2006 za deň obecných a mestských polícii. Tento celoslovenský deň obecných polícii bude súčasne aj dňom zviditeľnenia samospráv, ktoré zo zákona zabezpečujú verejný poriadok na svojom území, chránia majetok život a zdravie svojich občanov a sú vždy na svojom mieste v akýchkoľvek krízových situáciách.

V našom meste bola zriadená mestská polícia v Giraltovciach VZN č. 2/1991 dňa 24.6.1991 s počtom traja príslušníci. Tento počet pretrváva do dnešného dňa. Za dobu pätnásť rokov prešla naša mestská polícia rôznymi zmenami. Z počiatku neboli zákonom jasné upravené kompetencie ani vybavenie nebolo v dnešnej podobe. No treba povedať, že napriek týmto problémom a ťažkostiam naša mestská polícia prežila a podľa vyjadrenia mnohých občanov má podporu o čom svedčí aj z roka na rok stúpajúci počet zdokumentovaných oznámení či žiadosti o pomoc alebo radu pri riešení rôznych problémových situácií alebo udalostí.

Náčelník MsP :
Juraj Šima

VIETE, ŽE .....

- Júl nás obdaroval nezvyčajnými horúčavami. Teplomer cez deň celý mesiac neklesol pod 30 °C, lámali sme päťdesiatročné rekordy. K tomu vytrvalé sucho, ktoré sme mnohí vnímali skôr ako nechcený, danajský dar, veď pri dnešných cenách vody polievať záhradky – to už ide do peňazí. Ani hubári si neprišli na svoje. V presušenej lesnej pôde nerástli ani plané huby až na výnimočné baranie hlavy na začiatku leta. Dažďa sme sa dočkali až začiatkom augusta, ten

však k nám zavítal len nesmelo a jeho prvé pokusy záhradám veľmi nepomohli. Majitelia ovocných sádov s obavou sledovali rastúcu úrodu jabloní, ktorým hrozilo polámať konáre obťažkaných stromov, a tak podopierali, kde len mohli.

- Mesto nám aj v lete ďalej menilo svoju tvár. V centrálnom parčíku pribudol pekný andezitový chodník a nové lavičky, pracovalo sa aj na Kórei, kde nová cesta po druhej zime vypovedala poslušnosť. Bočné obrubníky sa museli odstraňovať a kopať nové základy pre ich pevnejšie zloženie. Pracovali na tom takmer celé leto občania v rámci aktívnych prác, rekonštrukcia sa však vykonávala ešte v rámci záručnej doby, teda na vrub firmy, ktorá cestu robila.

- Rýchle tempo nabrala aj výstavba 28-ich bytov v rómskej osade, kde sa pracuje už na ich pokrývaní a vkladanie okien.

- Cestou do Prešova si určite každý Giraltovec všimol, že v priestore bývalého mlyna sa začalo s výstavbou ďalšej bytovky, v ktorej nájde svoj domov 12 rodín. V prípade záujmu občanov sa počíta s výstavbou ďalších nájomných bytov.

- Ak ste toto leto zašli do priestoru rybníka, iste ste museli, podobne ako ja, s ľútosťou konštatovať, že priestor, v ktorom je vodná plocha, pekný lesík, lúky plné kvetov, je veľmi málo využitý. O jeho úprave nemôže byť ani reči, plány na využitie tohto priestoru na rekreačné účely ostali iba v rovine snov. Spomenula som si na mladosť, keď sme túto vodnú plochu využívali na kúpanie, opaľovanie, pikniky. Neďaleko mesta, kam sme mohli zísť pešo aj s detským kočiarkami, sme nachádzali príjemné miesto oddychu. Škoda, že je to už dávna minulosť, veď napr. taká opekačka v prírode určite láka aj bytovkárov, ktorí na túto módnu činnosť nemôžu využiť vlastné záhrady.

- Podobné myšlienky mi napadli v lete pri opakovanej návšteve Potučka. Chutná, osviežujúca a kvalitná voda, príjemne chladná v horúcich letných dňoch je nesporne veľkým pokladom v časoch, keď mnohí ľudia na Zemi zápasia s nedostatkom tejto vzácnej tekutiny. A my? Ako si vážime tento priestor? Prístup k nemu z hornej strany je veľmi náročný, schodíky zošliapané, starší človek má problém zísť dolu. Dolný prístup zasa zarastený, zaházaný starými fľašami. Možno by tu nebolo treba veľkú snahu, aby sa tento, momentálne nevábný priestor zmenil na nepoznanie. Stačilo by pár dlaždíc, pekný mostík nad potôčikom, možno aj prístrešok, tabuľka s označením Pitná voda, prípadne údaje s jej zložením. Nezaškodilo by ani pár jednoduchých zhlobených lavičiek. Kedysi sme do Potučka chodili cez branné cvičenia. Donedávna tam bol prístrešok s lavičkami, stabilné ohnisko. Kde sa to všetko podelo? Zlikvidujeme aj to, čo máme, veď v mestskom územnom pláne sa počíta s týmto priestorom ako s oddychovou zónou, kam by mal viesť aj chodník pre cyklistov, resp. kolieskových korčuliarov.

A ešte jedna poznámka. Pri vstupe do Radomky v týchto priestoroch si nemožno nevšimnúť, pokiaľ až siahala voda počas dvoch povodní tohto roku. Ostali po nich až priveľmi konkrétne dôkazy. Fľaše, vrecia, rôzne nečistoty zachytené v porastoch lemujúcich Radomku. Nuž ale do takej vody, iste uznáte, sa vám nežiada vstúpiť, nieto ešte sa v nej napr. okúpať.

A ešte jedno nemilé prekvapenie ma čakalo na brehu Radomky. Asi 3 metre od riečky očividne nedávno privezený odpad z niektorej domácnosti. Ktosi si nedal ani tú námahu, aby ho uložil do vreca, jednoducho ho tam vysypal. Ak by si kompetentní dali tú námahu, možno by zistili pôvodcu tohto činu, veď obsah odpadu môže naznačiť, z ktorej domácnosti pochádza. A potom by mala nasledovať poriadne masťná pokuta. Veď čo iné si zaslúži človek, ktorý odniesol odpad k rieke namiesto do kontajnera, ktorý určite vlastní? Veď predsa podľa VZN nášho mesta musí mať nádobu na smeti každý občan. My na východe našej republiky nemáme veľký priemysel a pravdepodobne ho ani tak skoro nebudeme mať. Máme však niečo, čo je oveľa vzácnejšie – peknú prírodu, čistý vzduch, riečky, studničky. Možno práve ony prilákajú sem v budúcnosti turistov, ktorí sú presýtení životom v priemyselných oblastiach a zatúžia práve po čistej panenskej prírode. Avšak aby to tak bolo, nesmieme si ju

pokaziť svojou nedbanlivosťou a ľahostajnosťou. Neverím, že susedia spomínaného „hriešnika“ nepoznajú. Mali by sme sa naučiť pomenovať nesprávne veci, nie si iba doma pohundrať a alibisticky mlčať.

- V pondelok 31. júla sa v obradnej sieni mestského úradu na chvíľu prerušila letná uhorková nálada. Sieň zaplnili jubilanti, ktorých primátor tradične prijíma raz za pol roka, aby si ocenil život a prácu šesťdesiatnikov a vyšších okrúhlych oslávencov. Tentokrát bol ich počet vyšší, keďže stretnutie s jubilantmi sa konalo až po roku.

A. Škurlová

PREDSTAVUJEME VÁM ...

SOM IBA PÚTNIČKA

Autorka kresťansky orientovanej poézie **Alžbeta Odusková** sa svojim čitateľom prihovorila už tromi básnickými zbierkami: **Cesta za Pánom (1996), V tieni kríža (1999) a naposledy Ruky k Pánu vystieram (2003).**

Jej poézia si v priebehu desiatich rokov našla okruh svojich stálych čitateľov, ktorí, žijúc v neobyčajne zložitej a ťažkej dobe, hľadajú oporu a posilnenie vo viere v Pána. Predovšetkým im venuje autorka výber zo svojich početných básní, ktoré vznikli v jej tvorivej dielni od vydania poslednej zbierky.

Reaguje nimi na zložitú dobu, v ktorej sa nachádzame. Pre ňu je však východisko dané a nespochybniteľné. Je to viera v Pána, pokora, uznávanie pravých kresťanských hodnôt nielen slovom, ale aj skutkom. Prostredníctvom svojich veršov sa dotýka ľudských srdc, oslovuje náš vnútorný svet. Aj ona často premýšľa o svete, v ktorom žijeme, aj v jej živote sú okamihy beznádeje, čo odzrkadľujú, niektoré z jej básní.

Napriek tomu v prevažnej časti básní víťazí viera v spravodlivosť, presvedčenie o správnosti orientácie tých, ktorí sa vo svojom živote radia zmyslom pre pravdu, morálku, česť. Nebýva to ľahká cesta, vedie však k pravému cieľu. Aby sme na nej nezablúdili, na cestu nám svieti svetlo viery. Časť básnickej zbierky tvoria príležitostné básne venované významným cirkevným sviatkom.

Motto básnickej zbierky tvoria verše, v ktorých autorka so všetkou skromnosťou vypovedá o sebe: „Som iba pútnička na tom širom svete,“ aby v ďalších veršoch vyjadrila zložitú a náročnú životnú situáciu tých, ktorí sa rozhodli kráčať životom v súlade s kresťanským učením, ktoré vyznávajú. Pri tomto putovaní sa môžeme spoliehať iba na Pána, Jeho ochranu, iba On môže byť našou nádejou a cieľom. Posilu môžeme hľadať aj v autorkiných veršoch, ktoré sú akýmisi modlitbami svojho druhu.

Keď vnímame dnešnú realitu, prázdno okolo nás, chápeme, že niektoré verše autorky sú plné skepsy. Sama pomenúva našu dobu „časom Pilátov a Herodesov.“ Rozhodujúce je, že v jej veršoch víťazí „pravda tých, čo vierou žijú.“

Autorka svoju zbierku venuje tým, ktorí potrebujú počuť dobré slovo, sama sa považuje iba za sprostredkovateľa, posla týchto slov.

Želajme teda jej zbierke šťastnú cestu k čitateľovi. Nech jej slová padnú do dobrej pôdy a stanú sa kľúčiacim zrnom kresťanského poslania.

Mgr. Alžbeta Škurlová

Poznámka: Ak máte záujem o básnickú zbierku Alžbety Onduskovej – Som iba pútnička, môžete si ju zakúpiť v mestskej knižnici.

Z HISTÓRIE GIRALTOVIEC

Dejiny okresu Giraltovce

Presne pred desiatimi rokmi prepásli Giraltovce jednu veľkú šancu – stať sa okresným sídlom. Ako najmenšie mesto sa ocitli v jednom z variantov vládneho návrhu. A pri ňom to aj ostalo. Iba sedem hlasov v parlamente chýbalo k tomu, aby sa táto dlhoročná tradícia v doline strednej Tople obnovila. Pritom z historického hľadiska boli Giraltovce v porovnaní s niektorými blízkymi mestami sídlom okresu nielen dlho, ale najmä nepretržite. Poďme však po poriadku.

Giraltovce s príľahlým okolím boli od 13. storočia súčasťou Šarišskej stolice (neskôr župy). Jej územie pozostávalo zo samostatného panstva Makovica a iba štyroch slúžnovských okresov. Od roku 1776 ich už však bolo sedem – Hornotoryský, Strednotoryský, Dolnotoryský, Sekčovský, Makovický, Strednotopliansky a Dolnotopliansky. Každý z nich (s výnimkou Makovického) dostal svoj názov podľa rieky, ktorá cez neho tiekla. V období rokov 1804–1850 sa stolica začala členiť na šesť okresov – Hornotoryský, Dolnotoryský, Širocký, Sekčovský, Makovický a napokon Topliansky, do ktorého patrili Giraltovce aj okolité obce.

V polovici 19. storočia dochádza k reorganizácii verejnej správy v celom Uhorsku. Šariš je opäť rozdelený na sedem okresov – Bardejov, Giraltovce, Lemešany, Prešov, Sabinov, Široké a Vyšný Svidník. Názvy teraz dostali podľa sídiel slúžnovských úradov. Už roku 1861 dochádza k ďalšej zmene. Počet okresov sa zredukoval zasa na šesť a volali sa tak isto ako pred rokom 1850. Hornotoryský okres mal svoje sídlo v Sabinove, Dolnotoryský v Lemešanoch, Širocký v Prešove, Sekčovský v Bardejove, Makovický vo Vyšnom Svidníku a Topliansky v Giraltovciach. Posledná významnejšia zmena správneho usporiadania Šarišskej župy do vzniku ČSR sa uskutočnila v roku 1908, keď vznikol samostatný slúžnovský úrad vznikol aj v Lipanoch. Počet okresov sa tak opäť zvýšil na sedem a pomenované boli zas podľa miesta, kde sídlil hlavný slúžny.

Giraltovský (resp. Topliansky) okres bol v období uhorských dejín územne značne rozsiahly. Podľa údajov z rokov 1861–1882 boli jeho hraničnými obcami na juhu Bystré a Hermanovce, na severe až Komárov, na severovýchode Beňadikovce so Šarišským Štiavnikom, na východe Bokša, Šandal, Fijaš a Vavrinec, na západe Oľšavce, Lopúchov a dokonca Kapušany s Tulčíkom. Susedil so Zemplínskou župou a všetkými šarišskými okresmi okrem Hornotoryského. Na jeho čele stál slúžny s úradom sídliacim v Giraltovciach. Administratívne bol okres rozdelený ešte na tri obvody – giraltovský s 22 obcami a potom hanušovský a kurimský, z ktorých každý mal po 23 obcí. Giraltovský slúžny v tom čase používal titul hlavný slúžny, pretože mu vypomáhali ešte dvaja podslúžni.

Na konci 19. a v prvých rokoch 20. storočia boli hranice Toplianskeho okresu čiastočne pozmenené. Najsevernejšou obcou už nebol Komárov, ale Hrabovec a pripojený Hažlín. Na východe bol od neho už skôr odčlenený Šandal s Bokšou. Podľa údajov z roku 1903 mal 12 matričných obvodov: giraltovský, hanušovský, hažlinský, chmeľovský, kapušiansky, koprivnický, kukovský, kurimský, marhanský, radomský, remeninský a tulčícky. Podstatnejšie územné zmeny nastali roku 1908. Giraltovce strácajú v prospech

Prešova celý kapušiansky obvod a väčšiu časť tulčického. Bardejovu zas pripadol celý hažlinský obvod. Hraničnými obcami na severe sa tak stávajú Poliakovce, na západe Šarišská Trstená a Čelovce. Ostatné hranice zostali nezmenené.

Až do zániku Rakúsko-Uhorska nemožno u nás hovoriť o okresných, ale o tzv. slúžnovských úradoch. Súvisí to s funkciou najvyššieho úradníka v okrese – slúžnym. Ten spolu so svojim úradníckym aparátom dohliadal na vyhlasovanie zákonov na jemu zverenom území, staral sa o verejný poriadok a bezpečnosť, vedenie matrik, vydávanie cestovných pasov a vandrových knižiek, mal na starosti aj záležitosti cudzinecké, živnostenské, obecné, cirkevné, školské, zdravotnícke, poľnohospodárske, lesnícke, policajné či daňové. V istom období mal aj súdnu právomoc. Podliehal priamo podžupanovi Šarišskej župy. Od 70. rokov 19. storočia fungoval v Giraltovciach daňový úrad a okresný súd, preto už časť povinností slúžny so svojimi spolupracovníkmi nemuseli vykonávať.

Po vzniku ČSR boli slúžnovské úrady nahradené okresnými. Na ich čele stáli okresní náčelníci. Hranice ich pôsobnosti určilo vládne nariadenie, ktoré vstúpilo do platnosti v roku 1923. Podľa neho došlo vtedy k zrušeniu okresu Stropkov. Jeho územie sa preto rozdelilo medzi štyroch susedov. Pod správu Giraltoviec, kde patrilo 61 obcí, sa dostali Kručov, Lomné, Bžany, Valkov, Miňovce, Nižná Olšava, Vyšná Olšava, Bokša, Šandal, Mrázovce a Tokajík. Tento stav však trval iba do roku 1925. Vtedy sa v údolí Ondavy sídlo okresu presťahovalo z Vyšného Svidníka do Stropkova, ktorému sa vrátila aj časť zabratých území. Z pôvodne získaného územia zostala Giraltovciam iba obec Kručov. Hranice vtedajšieho Giraltovského okresu boli odvtedy na takmer štvrtstoročie nezmenené, menila sa len jeho príslušnosť k vyšším správnym celkom – najprv to bola Košická veľžupa, neskôr Šariško-zemplínska župa.

Predposlednou zmenou, ktorá čiastočne zasiahla samostatný okres Giraltovce už ako súčasť Prešovského kraja, nastala pri novom správnom členení Slovenska v roku 1949. Obce Lopúchov a Poliakovce vtedy pripadli susednému Bardejovu. Tou poslednou bol zákon z roku 1960, ktorým okres Giraltovce spolu s mnohými ďalšími zanikol. Samotné mesto a blízke, najmä na severe a severovýchode položené obce pripadli okresu Bardejov, časť územia na juhozápade a juhu získal Prešov. V roku 1968 sa k novovytvorenému okresu Svidník dostali obce v okolí Okružleho, Vranov nad Topľou zas získal Hanušovce s okolím. Územie niekdajšieho okresu Giraltovce sa tak definitívne rozdelilo medzi štyri okresy.

Podľa súčasného územného a správneho členenia Slovenska z roku 1996 je mesto Giraltovce spolu s ďalšími priľahlými obcami súčasťou okresu Svidník. To je v mnohom problematické. Nerešpektuje najmä existenciu prirodzených regiónov ako je Šariš, nehovoriac o Spiši či Zemplíne, ktoré sa dokonca rozdelili. Vznik niekoľkých okresov zas podnietili politické pohnutky. Faktom už len zostáva, že snaha Giraltoviec získať štatút okresného sídla bola naposledy neúspešná.

Mgr. Adrián Eštok

ŽIJÚ MEDZI NAMI

Náš život potrebuje väčšiu mieru zvnútornenia. Mali by sme žiť svoj životný príbeh vo väčšom pokoji a poctivo. Človek má žiť pre seba a vedieť preto aj niečo urobiť. Tam niekde treba nachádzať hodnotu a zmysel vlastného života aj dôvod, prečo a načo žiť. Máme slobodu. No vynára sa otázka. Sme na ňu pripravení, vieme žiť slobodne? Mám pocit, že veľmi málo. Mnohokrát sme zaneprázdnení, unavení, bez radosti a vnútornej sily. Hľadáme cestu, po ktorej by sme mohli voľne, slobodne kráčať. Hľadáme, ale často nenachádzame. No ak je odhodlanie človeka pevné a v hľadaní nepoľaví, skôr alebo neskôr sa cesta pred ním otvorí. Príde to náhle, nečakane, ale on vie, že je to jeho cesta, po ktorej musí kráčať, aby dosiahol svoju životnú métu.

Pán JÁN KRUPA tiež prešiel svojou cestou hľadania. Hľadal a dospel k pevnému životnému presvedčeniu. Stal sa človekom viery, verí, že čas zemskeho putovania je nám daný na prípravu na život večný. Takto bol vychovaný a vedený už od detstva, no vie, že každý človek sa musí napokon rozhodnúť sám za seba. Aj on sa rozhodol a pokračuje v začatej ceste viery. Svoj život prirovnáva k ročným obdobiam, je v nich určitá paralela ľudského života, jar, to je detstvo. A aké bolo to jeho? Narodil sa 19. mája 1931 tu v Giraltovciach, korene ich rodiny tu majú pevný základ. Detstvo mu ubehlo rýchlo, ľudová škola, meštianka a potom Poľnohospodárska škola v Sabinove. Vždy sa cítil spätý s prírodou, miluje ju, ale jej aj rozumie, stromom aj pôde, sú mu blízke, hovorí ich rečou a ony mu to vracajú svojou neopísateľnou krásou. Pán KRUPA vždy nosil v srdci jednu veľkú túžbu, jeho životným snom bola šťastná rodina, je vďačný za splnenie svojho krásneho sna. Spolu s manželkou vychovali 5 detí a dnes im robí radosť 15 vnúčat. Žijú v rodinnom domčeku so synom a jeho rodinou. No o rodinu sa vždy treba starať, a tak pán KRUPA pracoval, aby postavil rodinný život na pevný základ. A to sa mu aj plne podarilo. Bolo prirodzené, že chcel najlepšie roky svojho života venovať práci, ktorá ho naplňuje a teší. V roku 1950 sa zamestnal ako agronóm na ONV Stropkov, neskoršie prešiel pracovať na tú istú funkciu na ONV do Giraltovcie. V roku 1960 sa okres rušil a pán KRUPA bol presunutý na STS-strojno-traktorovú stanicu, tu pracoval na úseku ochrany rastlín. Bolo to práve to obdobie, keď sa začínali nové technologické postupy pre veľkovýrobu na JRD. Prvýkrát sa objavila pásavka zemiaková, začali sa postreky, ochrana voči škodcom, chorobám a burine. Táto práca mu vyhovovala, odborne rástol. Človek si však občas nevyberie, musí sa prispôbiť životným okolnostiam, aj u neho nastal čas zmeny, STS v našom meste zrušili a on nastúpil pracovať ako majster odborného výcviku na poľnohospodárske učilište. Každý životný okamih nás niekam posunie, niečím nás osloví, niečo nám dá. Čas strávený na učilišti rád pán KRUPA k obdobiu leta, leto znamená žiaru a slnko, no lúče jeho života tienila totalita, jeho duša sa dožadovala rozvoja a náboženskej slobody. A tak, keď v roku 1972 vznikol v našom meste kožiarsky závod, zamestnal sa tam ako sekáč vo výrobe. Život človeka je zvláštny, občas nám dáva šance, aby sme neustrnuli, ale pokračovali v začatom diele. No je na človeku, aby sa pozeral cez tie správne okuliare. Aj on dostal nečakanú ponuku, starať sa o zeleň nášho mesta, táto práca mu bola blízka, takže ponuku prijal. Vysádzal parky, mal na starosti prevádzkareň a kuka voz na vývoz odpadu. Tešila ho najmä výsadba parkov a ich zakladanie. Spomína na úpravu okolia a zatrávňovanie okolo hotela Družba, okolo Nebička a lekárne. Cení si pomoc pána Straňáka, s ktorým rád spolupracoval. Dnes s odstupom rokov sa rád pozrie na výsledok svojej práce, hreje ho, že k tomu prispel svojou mierou. Rád si posedí na lavičke a spomína, ako boli v lese nakopať mladé lipky na cintorín. Ako vysádzali briezky okolo škôlky. Dnes sú z nich pekné aleje, je pochopiteľné, že cíti vnútorne uspokojenie, keď pozrie na strom, ktorý zasadil, a bolí ho, ak sa niektorý musí vyťať.

Tvrdí, že naše mesto rastie do krásy, bohatú parkovú zeleň nám podľa neho môžu závidieť aj iné mestá. Rozhodne naše mestečko mení svoj výzor a dostáva novú tvár. V živote pána KRUPU sa leto schyľuje k jeseni, mení sa jeho životné obdobie a mení sa aj

jeho zamestnanie, zamestná sa na našom gymnáziu ako školník, je to jeho posledné pracovné zaradenie pred definitívnym odchodom na zaslúžený odpočinok. Rok 1989 bol rokom premien, skončila sa totalita a nastal čas slobody. Sloboda je vzletne znejúcim slovom, no znamená nielen voľnosť, ale má aj svoju obrátenú, oveľa dôležitejšiu tvár, ktorá hovorí, že pravá sloboda musí kráčať ruka v ruke s plnou zodpovednosťou, inak je len prázdny slovom. Pán JÁN KRUPA v tomto období odchádza na dôchodok, ale zmenené spoločenské pomery ho hrejú, verí v človeka, v jeho vnútornú silu a vitalitu. On sa vždy snažil byť aktívny v čo najvyššej miere, hral v dychovke, bol požiarnikom a dlhé roky aj predsedom záhradkárov. Ich organizácia bola veľmi aktívna, široká škála činnosti ju radila medzi najlepšie v regióne, a tak sa krajský záhradkársky zväz rozhodol zriadiť v našom meste záhradkársky obchod. Pracovala v ňom manželka pána KRUPU, no podpora zo strany mesta bola veľmi slabá, a tak obchod nemal dlhé trvanie. Obchod zrušili, no myšlienka zostala, duch vždy víťazí nad materiou. Jeho syn dnes vlastní záhradkársky obchod v našom meste. Krv nie je voda, koluje v nás po mnohých generáciách, otec pána KRUPU bol záhradkár, telom i dušou on, takisto jeho syn tiež kráča v línii predkov a vnuk študuje záhradníctvo. Myslím si, že takto je to správne, rob to, čo robíš rád, a požehnanie príde. V prípade ich rodiny platí to známe biblické, strom poznať po ovoci. Pán KRUPA je presvedčený, že darovaný čas života využil naplno, nikdy nechcel patriť medzi davy večne nespokojných ľudí, ktorí nehľadajú chyby v sebe, ale v okolí. Naopak, vždy sa ponáral do svojho vnútra, tam hľadal silu, aby ráno znovu vstal a pokračoval v začatom diele. Nechce, aby jeho život vyznel ako chvála alebo žaloba, vždy chcel a aj dnes sa snaží, nakoľko mu to sily dovoľujú, aby to bol prirodzený ľudský život so všetkým, čo k tomu patrí. Z ťažkých chvíľ života si brat poučenie a tým dobrým sa tešiť.

Dnes už vie, že najlepšiu výpoveď o človeku si píše každý z nás sám, nie perom, ale svojím prístupom k životu. Naše slová a činy hovoria jasnou rečou. A aj jeho život hovorí veľmi zrozumiteľne za neho. Pochopil, o čom je život človeka, že ľudská duša, aby dosiahla naplnenie, musí rásť. A živnou pôdou jej rastu je neuhýbať pred ťažkým životom, problémom sa má človek postaviť tvárou v tvár, vložiť v danej chvíli života do ich riešenia celý svoj potenciál. A zrazu všetko vidí v inom svetle, pochopí, že práve toto musel prežiť, aby nezastal na svojej ceste. Je to tá neschodnejšia cesta života, no prináša ovocie ducha. Pán KRUPA sa po nej uberá už plných 75 rokov, zamýšľa sa nad životom, hľadá východiská a silu v sebe a vždy ju nachádza. Takto žije, takto učí aj svoje deti a vnúčatá.

Anna Mitaľová.

VIDELI SME, ČÍTALI SME, POČULI SME ...

Toľko záporného, negatívneho, pesimistického, koľko sa zmestilo do pár minút odvysielaných v Živých slovách v Slovenskom rozhlase, mnou pri počúvaní otriaslo, i keď sa nedalo s nimi i nesúhlasiť. Ponúkam ich našim čitateľom aj preto, lebo sú o nás a sú adresované nám všetkým, lebo sú verným odrazom dneška.

Miron Zelina – Živé slová

„Nedá mi pokoj ľudská ľahostajnosť. Je všade okolo nás, v maličkostiach aj veľkých veciach. Už niekoľko dní sa napríklad dívam z obloka na tašku pohodenu v tráve pred naším domom a čakám, kto ju kedy zdvihne a dá medzi odpadky. Sledujem tiež ľudí so psami, ako nerešpektujú, aby ich nevenčili v detskom pieskovisku. No ako spoluautora Národného programu výchovy a vzdelávania v Slovenskej republike na najbližších 15-20 rokov,

s názvom – projekt MILÉNIUM, ma mrzí, že sa skoro nič reformovaného neurobilo v školstve. Ale znepokojuje to aj iných?

Mnohí ľudia nadávajú na vládu, na poslancov, ale keď sa opýtame, koľkokrát oslovili svojich poslancov, koľkokrát sa ozvali proti nezmyselným rozhodnutiam, koľkokrát žiadali o informácie, tak odpovedám: prečo práve ja?

A o to ide, nikto z nás nezdvihne smeti pred domu, nikto z nás nebude riešiť naše vlastné problémy, sú to naše problémy, preto by nás mali znepokojsovať a mali by sme to byť my, ktorí pre nápravu budeme niečo robiť. Ľudia prestali chodiť na verejné a štátne oslavy. Klesá počet hodnotných denníkov, časopisov, programov v televízii a stúpa náklad bulvárnej tlače a reklám. Zadarmo vhadzované reklamy do domových schránok nahradili listy od milých ľudí, ktorí niekedy písali.

Myšlienková prázdnota sa prenáša aj do bežných rozhovorov ľudí: čo a kde lacnejšie kúpiť, kto vypadne z tej či onej súťaže a podobne.

Telesne postihnutá tetuška na rohu ulice darmo natfča ruku, aby jej tam niekto hodil aspoň dvojkorunu – teda absentuje akákoľvek SOLIDARITA. Denne sa na Slovensku vykradne osem bytov a ukradne šesťnásť áut. Rapídne pribudlo zamrežovaných okien a súkromných bezpečnostných služieb. Zaznamenáva sa čím ďalej tým viac skepsy medzi ľuďmi, pesimizmu, cynizmu, stráca sa dôvera medzi ľuďmi, stráca sa nadšenie a mlčiaca väčšina akoby bola zahnaná do kúta. Alebo je sama dobrovoľne v kúte a mlčí?

Čo je to vlastne ľahostajnosť a kde sa v nás berie? Ľahostajnosť je rezignácia vo viere v hodnoty. Ľahostajnosť je aj lenivosť ducha, jeho srdca a rozumu. Tým, že človek nedôveruje nikomu a ničomu, stráca aj dôveru v seba.

A mladí?

Mnohí nejavia záujem o veci spoločné. Ich svet je svet globálny, svet peňazí, svet zábavy. Erózia základných ľudských hodnôt začína deformáciou morálky. Morálka a viera v duchovné hodnoty sa deformujú, obyčajný človek prestal veriť politikom, sudcom, znižuje sa autorita zákona v spoločnosti ako základnej hodnoty. Hlúpi ľudia a zbohatlici si pletú slobodu a hodnoty so svojvoľnosťou. Rastie byrokracia, hodnoty sa strácajú a deformujú pod vplyvom sociálnej nerovnosti ľudí. V spoločnosti chýbajú morálne a kultúrne authority. Všade sa preceňuje význam spotreby. Priberáme ako národ na telesnej váhe, chudneme v duchovných hodnotách.“

Pripravila M. Gazdičová

DO POZORNOSTI

Slovákov maróduje čoraz menej

Práceschopnosť sa v minulosti zneužívala, najmä podniky vo finančných problémoch poslali ľudí na pénomku, aby namiesto výplaty dostávali nemocenské dávky. Systém v súčasnosti využívajú aj nezamestnaní, ktorí v rámci ochrannnej lehoty majú ešte nárok na nemocenské dávky. Nechajú sa vypísať, čo ich oslobodzuje od povinného hlásenia sa na úradoch práce, prípadne od aktivačných prác. V súčasnosti sa ale predlžuje trvanie práceschopnosti. To v zásade potvrdzuje, že na pénomke sú predovšetkým ľudia ťažko chorí s onkologickými, srdcovo cievnyimi chorobami, ženy s rizikovým tehotenstvom a poistenci po

úrazoch.. V prípade krátkodobej práceneschopnosti sa to dá vykryť dovolenkou, ale do úvahy pripadá aj fakt, že ľudia sú čoraz menej motivovaní zostať doma, niektorí aj z obavy, aby neprišli o prácu.

Práceneschopnosť na Slovensku, klesajúci trend:

Rok 2001	5,215%
Rok 2005	3,299%
Rok 2006	3,158%

Práceneschopnosť v regiónoch

Najnižšiu práceneschopnosť vykazujú bratislavské okresy:

Bratislava 1	0,996%
Bratislava 2	1,338%
Bratislava 3	1,124%

Z ostatných okresov je najmenej ľudí na maródke:

Bánovce nad Bebravou	1,907%
Zvolen	2,128%
Banská Bystrica	2,256%

Ako sa ešte sprísnil podmienky od augusta

- ak práceneschopný človek opakovane poruší liečebný režim, stratí nárok na nemocenské dávky najviac na 30 dní
- sprísni sa kontrola, či sa práceneschopný človek naozaj lieči
- kontrolovať budú môcť posudkoví lekári už aj prvých 10 dní práceneschopnosti, ktoré prepláca zamestnávateľ, a dnes má právo on počas tohto obdobia zamestnanca kontrolovať
- novinkou je možnosť nahlásiť prechodný pobyt ošetrojúcemu lekárovi počas práceneschopnosti. Na uvedenej adrese nás nájde prípadná kontrola

Zdroj: Pravda

Lahostajnosť, čo s ňou

Neprehliadať lahostajnosť. Je to naozaj recept na mnohé neduhy, ktoré trápia aj nás? Možno nebyť jej dali by sa odbúrať mnohé nedostatky, ktoré tak ako všade inde trápia aj nás a naše mesto? Je to lahostajnosť, ktorá nám nebráni odhodiť odpadky rovno pod nohy? Je to lahostajnosť urobiť si zo záhrady plnej stromov a zelene pozdĺž chodníka mesta veľký odpadkový kôš, alebo ďalej plný vysypať rovno na chodník? A je to znova ona, ktorá si z nespočetných pripomienok veľa nerobí a ďalej dovoľuje počas školského roka lemovať cestu zo školy zvyškami z obeda – sladkosťami, ovocím. A je to len lahostajnosť k mestu, jeho úprave, keď si niektorí z nás dovoľia rok čo rok vyberať až vyprázdiť už vypestované kvety z kvetináčov? Terčom vandalov je už aj nedávno inštalovaná socha a kvety okolo nej. Alebo môj, náš záujem o úpravu a udržiavanie siaha len po môj plot? To, čo mi vo dvore prekáža, čo už nepotrebujem, pokojne vyhodím, vyveziem do najbližšej priekopy „nikoho“.

A záujem o veci verejné? Len nezáujmom sa dá nazvať aj u nás neúčasť na vopred ohlasovaných, publikovaných verejných podujatiach, len lahostajnosťou sa dá nazvať

nezáujem o niektoré aktivity pripravované a poriadané v meste. Ozaj, opakované zdemolovanie jednej z vitrín tiež nesvedčí o kultúrnosti a morálke.

Autorita zákona ako základnej hodnoty? O tom vie svoje polícia, najmä mestská, ktorá prináša v našom Spravodajcovi mesačne kvalitné informácie. Ani kontroly políciou, ani viditeľné dopravné značky nezabránia šoférovi, aby ich nerešpektovali. (Záhradná ulica – MŠ).

Aj naše mesto sa zaradilo do typu miest, kde boli v priebehu dňa vykradnuté byty, vykradnuté autá nielen na parkovisku, ale aj v garáži pod bytmi. Aj to sa dá pripísať ľahostajnosti? A ak, tak koho? Možno každého z nás, keď si málo všimame podozrivý pohyb cudzích ľudí, prípadne iné podozrivé okolnosti. A ak, tak si ich nenechajme pre seba, ale posuňme informáciu na patričné miesto tak, ako nám to odporúča p. Šima vo svojich informáciách MsP.

Vzťahy medziľudské? Veci skepsy, pesimizmu, cynizmu, stráca sa dôvera medzi ľuďmi? Aj to nás robí ľahostajnými voči okoliu, nezájmu o problémy a ťažkosti druhých, zhoršuje sa susedské a príbuzenské spolunažívanie. Aj tu by sa dalo byť konkrétnym a adresným.

Ale taká ľahostajnosť posúva dianie ešte ďalej a má aj neželané následky aj dôsledky. Vzťah rodič – dieťa. Prílišná uvoľnenosť, nezáujem o náplň vo voľnom čase, prílišná dôvera sa nie vždy vypláca. Žiadame, nárokuje si a oprávnené detské ihriská, zariadenia a pod.

Už skôr nainštalované hracie zariadenia v Parku mieru, určené deťom, krátko poslúžilo nielen im, lebo ostali z nich len torzá, už nepoužiteľné. Nové, pestré a lákavé sa tohto roku nainštalovalo v parku na Dukelskej ulici. Obyvatelia z príľahlých blokov počujú a vidia, čo sa tam deje po ukončení diskotéky. Je otázne, dokedy vydržia, rovnako aj lavičky, i keď ťažké a masívne, už sú narušené. Pripíšme aj toto našej ľahostajnosti. Nebolo by namieste tiež oznámiť, zavolať na dané číslo? A posledný prípad už pripravuje o trpezlivosť a robí bezradnými príslušný odbor MsÚ, keď sa na Tehelnej ulici pripravila a vyasfaltovala plocha určená deťom a mládeži na športové vyžitie a oplotila pletivom. Ešte sa nestačila sprevádzkovať a príslušní pracovníci nestačia pletivo opravovať a nahrádzať potrhane spevňovacie drôty. Predpokladajme, že to nerobia dospelí. Ale aby to nikto nezbadal, aby deti nikto neupozornil, nepoučil? Veď tam bývajú so svojimi rodičmi a to zariadenie je predsa pre ne. Alebo je lepšie, výhodnejšie byť súčasťou mlčiacej väčšiny a do ničoho sa nestarať? Určite je to výhodnejšie v danom momente, ale nie pre dobro vecí.

MsP, č.t. 732 22 29, mobil – 0905/246 076

PZ, č.t. 732 23 33 alebo linka 158

M. Gazdičová

Nezabudnuteľné zážitky

Žijú medzi nami, či chceme, alebo nechceme, musíme ich prijať – mentálne a telesne postihnutí. Život

ich dal a vie prečo.

Možno na jednej strane preto, aby sme si viac vážili svoj život aj životy iných, a na strane druhej možno preto, či vieme ich prijať a ako si ich vážime.

Veď aj oni sú jedni z nás, aj keď trochu „iní“. Deti, ľudia, ktorí v afekte nedokážu zvládnuť svoj stav a potrebujú pomoc iných. Mnohí akoby sa báli stretnutia s nimi, stretnutie s nimi berú ako nákazlivú chorobu alebo niečo, čo by mohlo ovplyvniť ich súčasný, ale aj budúci život.

Oni sú takí ako my, len trochu „iní“. Aj oni majú svoje sny, túžby, ideály. Ovplyvnení našimi životmi snívajú o dovolenkách, o výletoch, o kúpaní... O tom, čo pre nás je máličko, je pre nich nezabudnuteľným zážitkom. Aby aj im sa jeden sen splnil, začala o tom rozmýšľať Zuzana Jurčová, sociálna pracovníčka Domova sociálnych služieb v Giraltovciach. Spracovala projekt, ktorý by zahŕňal všetko, čo potrebujú k svojmu šťastiu. Cieľom projektu bolo podporiť aktívne začlenenie postihnutých do spoločnosti, zmeniť zaužívaný stereotyp a zvýšiť kvalitu života klientov, nadviazať sociálne kontakty s klientmi iného zariadenia mimo pôsobnosti Prešovského samosprávneho kraja, obohatiť klientov o nové zážitky, upriamiť pozornosť verejnosti na problematiku klientov s mentálnym postihnutím.

Tento projekt pod názvom „Pôjdeme na výlet?“ bol zrealizovaný vďaka finančnej podpore NADÁCIE SPP.

Klienti Domova sociálnych služieb v Giraltovciach navštívili v termíne od 15.7. – 22.7.2006 zariadenie Betánia Senec, n.o. na Slniečnych jazerách.

Príčinou výberu tejto lokality bola skutočnosť, že je to pokojné prostredie s dobrým servisom pre hostí, blízky rekreačný areál a príjemné prostredie pre tých, ktorí túžia prežiť pobyt pri vode trochu ináč. Výnimočnosťou je aj účasť postihnutých klientov Betánia pri zabezpečovaní servisu pre hostí prichádzajúcich na pobyt.

A tak sen sa stal skutočnosťou. Až keď klienti sedeli v autobuse, vedeli, že sa ozaj ide na výlet. Aj keď cesta do Senca bola dlhá, ani jeden z klientov nezažmuril oko, všetko, čo bolo okolo nich, bolo nové a nechávalo v nich nové a nové zážitky. Stretnutie s Jadrankou, kde sme si urobili počas cesty prestávku, bolo pre nich čosi tiež nezabudnuteľné. Samotný príchod do Senca a pohľad na tie rozžiarené oči, úsmevy vtlačal nám, ktorí sme s nimi boli, slzy do očí. Krásne prostredie Betánia, Slniečné jazera, kúpanie v nich, jazda rozprávkovým vláčikom okolo Slniečnych jazier, návšteva campingu a aquaparku, návšteva bazáru dekoratívnych a pamiatkových predmetov. Všetko to bolo pre nich zážitok za zážitkom. Stretnutie s ľuďmi na Slniečnych jazerách u nás vyvolávalo pocit, akoby sme boli jedni z nich. Stretli sme ľudí, ktorí boli k našim klientom veľmi priateľskí, pre nich to neboli „iní“ ľudia. Posledný večer pobytu to ešte potvrdil, keď naši klienti začali večer na pláži pred živou hudbou tancovať a vtedy sa vytvoril koridor ľudí, ktorí sa pridávali k nám, tleskali a na pieseň „Jede, jede mašinka“ urobili spolu s našimi deťmi „veľký vláčik“, ktorý premával po pláži a všetko to emotívne doplnil ohňostrojom.

Verte, že my a mnohí prítomní mali v očiach slzy. A ten večer sme vedeli, že tento výlet mal obrovský zmysel.

Tak ako na začiatku sme prichádzali s úsmevom, aj keď na jednej strane deti sa tešili, že idú domov, no na druhej strane zase boli smutné a plné otázok, kedy zasa tu prideme?

Otázka, na ktorú sa teraz nedá odpovedať, ale možno raz sa nájde niekto, kto na ňu odpovie.

za DSS: Zuzana Jurčová a Darina Krasnajová

AKO TO VIDÍM JA!

Už párkrát som písal o tom, ako sa vytvárajú divoké skládky TKO. Veľmi má trápi to, že ľudia si neuvedomujú, že sa znečisťuje životné prostredie. Dôkazom toho je aj priestor neďaleko Kukučínovej ulice, ak chcete, tak konkrétne „Stavenec a Pod chrasťou“. Staré smetisko pomaly končí, ale my Giraltovčania sme si našli priestor asi 50-80 m od posledného domu pani Gabčovej na Kukučínovej ulici a tam sme si vytvorili nové.

Aká to nehoráznosť! Nevadí nám, že sa rozmnožujú hlodavce – potkany, že Kukučínovou ulicou sa šíri neznesiteľný zápach, že rómske deti roznášajú odpad pomaly po celej Kukučínovej ulici. Ako sa asi cíti stará pani Gabčová, lebo žiť v takom prostredí, kde behajú potkany a šíri sa zdraviu škodlivý zápach, je iste nebezpečné a ja by som nazval, že je to „hrdinstvo.“ Kde sú poslanci, azda ich netrápi táto záležitosť, azda táto lokalita nepatrí do katastra Giraltoviec? Mám taký dojem, že ich trápia rôzne malichernosti, napr. kto čo povedal, alebo ako písať do nášho Spravodajcu.

Život v našom meste, to nie je iba stred mesta, ale aj okrajové časti.

Ľudia sa ma pýtajú, čo robíme a potom vycítim, že tá otázka patrí konkrétne mne. Veľmi rád by som im pomohol, lenže ja nie som kompetentný a ani nemám tie páky, aby som povedal „dost!“ „Ak sa s tým znečisťovaním neskončí, pristúpime k radikálnym opatreniam. Viete, že s džbánom po vodu sa chodí dovtedy, kým sa nerozbije.“

Čakáme aj my na to, kým nedôjde k nejakej udalosti? (infekčné ochorenie, požiar, poranenie) a až potom začneme konať? Ľudia ktorí sú zaradení v aktívnej činnosti, sa snažia upratať aspoň cestu vedúcu popri smetisku, lenže to nestačí, lebo robí sa doobeda, ale znečisťuje sa hlavne poobede.

Môj návrh by bol asi taký!

- osadiť tabuľu „ZÁKAZ SYPANIA A SKLADOVANIA TKO“
- uskutočňovať preventívne kontroly s tým, že previnilci budú potrestaní finančnou pokutou
- určiť zodpovedných ľudí, ktorí sa budú starať o smetisko dovtedy, pokým sa smetisko nezruší

Na záver by som chcel povedať: „Nepíšem o tom len preto, že bývam na Kukučínovej ulici, ale píšem o tom preto, že chcem aby ľudia, ktorí chodia do lesa, sa cítili ako v lese a aby sa našim mestom nešíril zápach, ktorý znepríjemňuje náš život.“

Tak to vidím ja !

Jozef Cina

Z P O Z

Do radov obyvateľov nášho mesta sme privítali

Sáru Cinovú
Tatianu Hasarovú
Sebastiána Pancuráka
Beatrixu Duždovú
Adriana Maťaša
Máriu Katriňakovú

V mesiaci septembri svoje životné jubileá oslávia

Helena Kaňuchová	50	Jolana Šimová	60
Mária Dzurušová	50	Mgr. Andrej Murenko	65
Lýdia Peštová	50	Štefan Seman	65
Milan Németh-Mikula	50	Anna Hliboká	70
Zdenko Kurečaj	50	Ružena Chytilová	70
Jaroslav Dreveňák	50	MUDr. Mária Paľová	75

Ján Chlebovský	50	Ján Tchurík	75
Mária Paľová	55	Michal Sabo	85
Marta Cibul'ková	55		
Ján Švač	55		
Marián Šamko	55		
MUDr. Peter Imre	55		
Eva Mitaľová	60		
Anna Sukovská	60		

Manželstvo uzavreli

Jozef Pantlikáš Giraltovce	Jarmila Blizmanová Prešov
Ing. Juraj Pagáčik Bobrov	Ing. Lenka Lejková Giraltovce
Štefan Šivák Giraltovce	Helena Bilá Giraltovce
Peter Cigan Giraltovce	Denisa Drabová Giraltovce
Jozef Hospodár Giraltovce	Andrea Branikovičová Nitra
Pavol Kren Giraltovce	PhDr. Jana Bačišinová Giraltovce
Jozef Repka Giraltovce	Elena Behunková Bratislava
Peter Kovalčík Námestovo	Ingrida Katriňaková Giraltovce
Peter Jurč Želmanovce	Petra Dzuríková Giraltovce
Zdenko Hudák Bystré	Alena Mikulová Giraltovce

Vážení jubilanti, ak si nepravate, aby sme Vaše jubileum uverejňovali v rubrike ZPOZ v našom Spravodajcovi, oznámte to v našej redakcii mesiac vopred.

Trh zaujímavostí

Oveľa vyšší už nebudeme

Priemerná výška slovenských osemnásťročných mladíkov sa pohybuje okolo 180 cm, čo je asi o 9 cm viac ako boli ich rovesníci pred 50 rokmi.

Väčšina chlapcov prestáva dnes rásť medzi sedemnástym a osemnástym rokom, väčšina dievčat medzi pätnástym a šestnástym rokom.

Dvadsiate storočie bolo storočím obrovského telesného vzrastu nielen v Česko- Slovensku ale aj v celej Európe, v USA, Austrálii, Japonsku. Za najvyšších sa považujú holandskí muži s priemernými 183 cm. Nasledujú Švédi so 182 cm a ďalší severania. Najnižší Európania žijú na juhu – Taliani a Španieli.

Južní Taliani napríklad dosahujú priemernú výšku len 167 cm. Podľa overeného pravidla klesá priemerná výška smerom zo severu na juh. Ale aj tu platí výnimka, napr. Albánci, Čiernohorci a Bosniaci sú priemerne vyšší ako severnejšie žijúci Slováci. Alebo: Laponci, žijúci na severe, merajúci priemerne len 156 cm. Najnižšie populácie žijú v rovníkovom pásme – africkí Pigmejovia a niektoré druhy Indiánov vykazujú nižšiu výšku ako 150 cm. Naproti tomu v horúcich pásmach Afriky žijú aj vysokí Tutsiovia a Masajaovia. Ich výška sa blíži k Európanom.

Antropológovia sa domnievajú, že akýmsi limitom optimálneho životného štandardu by mohla byť výška 186 cm. To by znamenalo, že napr. Európania už veľmi neporastú.

Tridsaťročný Číňan Čang Junai je so svojimi 243 cm najvyšším žijúcim mužom sveta. (Platilo to v minulom roku).

PATRÍ IM SEPTEMBER

1.september - Deň ústavy

1992 Slovenská národná rada schválila Ústavu Slovenskej republiky

2.september

1567 – Narodil sa Juraj Turzo, zemepán, stoličný a krajinský hodnostár, podporovateľ humanistickej vzdelanosti

5. september

1923 – Narodil sa Ivan Hargaš, vodák – kanoista, zahynul v SNP. Na jeho počesť sa organizuje každoročne memoriál v kanoistike.

10. septembra

1861 – Narodil sa Alexander Gánoczy (1861 -1938) zememerač, vedúci mapového archívu v Bratislave

11. september Bystrík

Bystrík Režucha, dirigent Symfonického orchestra Čs. rozhlasu v Bratislave, šéf Štátnej filharmónie v Košiciach.

12. septembra – Mária

Mária Ďuríčková, spisovateľka, autorka próz, rozprávok a povestí pre deti

16. septembra - Ľudmila

Ľudmila Podjavorinská (1872-1951) poetka a prozaička, autorka lyricko-epických básní. V prózach opísala s kritickým nadhľadom každodenné rodinné starosti

19. september - Konštantín

Konštantín Čarský (1899 – 1987), lekár chirurg. Pracoval v oblasti brušnej chirurgie a traumatológie.

20. september

1888 – Narodil sa Martin Benka, maliar, grafik a ilustrátor. Vrcholom jeho tvorby sú krajinkársko-figuratívne obrazy slovenskej krajiny a prostého človeka.

21. septembra - Matúš

Matúš Čák - Trenčiansky (asi 1260 – 1321)

27. septembra – Cyprián

Cyprián Majerník (1909 – 1786), maliar, člen Umeleckej besedy v Prahe, vedúca osobnosť Generácie 1909.

Záchranná lekárska služba

Od marca tohto roka slúži našim obyvateľom a širšiemu okoliu Záchranná lekárska služba, ktorá sídli v prenajatých priestoroch mestskej polikliniky. Funguje nepretržite 24 hodín denne.

Operačné stredisko sídli vo Svidníku, riadi dve zložky rýchlej zdravotnej pomoci. Záchranná lekárska služba /ZLS/, tvorí ju trojčlenný tím –lekár, záchranár a šofér.

Záchranná zdravotná služba /ZZS/ je dvojčlenná – záchranár a šofér. Prevádzkovateľom je Slovenská záchranná akciová spoločnosť, záchranná zdravotná služba. ZLS má stredisko v Giraltovciach, vo Svidníku a v Stropkove. ZZS – Krajná Poľana a Polianka /smer Bardejov/.

Všetci záchranári sú špecializovaní pracovníci, vysokokvalifikovaní odborníci, pripravovaní špeciálne na túto prácu. Súčasťou vybavenia je kvalitné vozidlo značky Mercedes, materiálne, technicky a prístrojovo veľmi dobre vybavené. Je to súčasť oddelenia akútnej a intenzívnej medicíny. Spojenie s oddeleniami v nemocniciach zabezpečujú dva mobilné telefóny – tzv. podvojný zabezpečenie. Ak zavoláte v prípade potrebnej rýchlej pomoci na číslo 112, ozve sa Prešov – záchranný systém, ktorý zabezpečí vyslanie záchranárov prostredníctvom dispečingu vo Svidníku, ktorého úlohou je poslať na určené miesto tú osádku, alebo podľa potreby aj dve, ktorá je v čase volania k postihnutému čo najbližšie. Po prijatí správy so stručným popisom stavu postihnutého a presnou adresou, miestom, osádka vozidla musí do jednej minúty vyštartovať a najneskôr do 15 minút /záleží od vzdialenosti/ prísť na miesto.

Iba na lekárovi ostáva a on na mieste posúdi a rozhodne, či je potrebný aj prevoz do nemocnice, aj do ktorej, vzhľadom na vzdialenosť a stav postihnutého. Giraltovce a okolie nie je oblasťou nejako špecificky zameranou ani oblasťou so zvýšeným turistickým ruchom, teda aj zásahy ZLS tomu zodpovedajú.

Aké najčastejšie dôvody boli na zavolanie 112-ky?

Srdcovo-cievne, mozgové príhody, úrazy, tlakové krízy, bolesti na hrudníku, depresie, pôrod, krvácanie, bezvedomie, havárie, kedysi spolupracovali aj s požiarnikmi. Práve v jednu augustovú sobotu, keď som ich navštívila, mali za sebou prípad – pacientka v šoku po uštipnutí hmyzom. Ak hodnotíme obdobie od marca, letnú sezónu, možno konštatovať, že

naša ZLS v Giraltovciach je potrebná: „ Veľmi dobre, že ju máme,“ konštatoval MUDr. Hrinko.

Priemerne mesačne majú 60 – 70 výjazdov. Po pripravovanej územnej rajonizácii rozšíri sa pôsobnosť ZLS po Lipníky, oblasť Podhorany a časť Hanušovskej oblasti, s už terajšou po Okrúhle a Hankovce.

Boli aj prípady zneužívania ZLS?

Áno, ak sú volaní k prípadu, ktorého vážnosť nepatrí do ich kompetencie, vtedy je výjazd úplne zbytočný a práve vtedy môže byť potrebný niekde inde.

Tlmočím teda prosbu našej ZLS, aby sme ich služby využívali naozaj len v prípadoch, kedy je zdravie niekoho z nás skutočne vážne ohrozené.

M. Gazdičová

Aktivity ZPCCH

Jar a leto sú obdobia zvýšenej aktivity vo všetkých oblastiach. Je to prirodzené pre mladých prázdninujúcich, dovolenkujúcich. Naša organizácia ZPCCH sa dostala aj dostáva do povedomia tiež svojimi aktivitami v rámci svojich možností. Na jar, tento raz to bolo už v máji, sme bilancovali uplynulé ročné obdobie. Na tomto stretnutí už tradične býva najpočetnejšie zoskupenie, ľudom vyhovuje blízkosť miesta a čas stretnutia (Letisko), nenáročné na pohyb, chôdzu. Číslo prezenčnej listiny sa pohybovalo nad 70 prítomných, plus pozvaní zástupcovia poisťovne zdravotnej aj sociálnej, hostia susedných organizácií, tiež primátor mesta, pán Rubis. Obsahovo najdôležitejšia bola prítomnosť a príhovor MUDR. Ľ. Ligusovej, diabetologičky. Mnohí z našich členov sú aj jej pacientmi. Preto vedela o tejto chorobe, príznakoch, prevencii a žití s ňou povedať najlepšie, najzrozumiteľnejšie a primerane práve ona, ako aj odpovedať na početné konkrétne otázky.

Obsahovo iné bolo ďalšie naše stretnutie v júli, tentokrát už v prírode. Hovoríme mu Športový deň, už tradične sa konajúci na poľovníckej chate v Kobylniciach. Účasť aj tentoraz bola úctyhodná, počasie výborné, a tak celý pripravený program sme mohli plne realizovať. Päť športových disciplín zvládnuť každý, s vyhodnotením a odmenou prvých troch z každej. Po podaní obeda (guláš), sme pokračovali príjemným posedením pri harmonike, neskôr pri ohni s opekaním špekáčok a mimoriadnou vtipnou disciplínou mimo hlavnej súťaže. Že sa ľudia cítili príjemne a uvoľnene, vypovedá hodina odchodu.

Aj tentoraz patrí naše poďakovanie p. Foltínovi (Letisko) za bezplatné použitie priestorov. Pri druhej akcii ďakujeme za prípravu výborného guláša p. J. Matimu (dovezené suroviny, príprava – sponzorsky). Ale za dopravu ľudí aj jedla, pomoc pri organizácii vôbec patrí poďakovanie nášmu MsÚ. V auguste sme naplánovali aj realizovali jednodňový zájazd po trase Stará Ľubovňa – Červený Kláštor – Pieniny. Bolo to náročnejšie podujatie, časovo dlhšie, väčšia vzdialenosť, potrebné presuny, a tým aj náročnejšie na pohyb a chôdzu. Program tohto dňa absolvoval každý z účastníkov podľa vlastného uváženia a najmä náročnosti. Počasie nám výnimočne prialo, a tak sme mohli absolvovať pripravený program. Prehliadka hradu v Starej Ľubovni, skanzenu, návšteva Červeného Kláštora s prehliadkou a najviac atraktívny splav Dunajca, stretnutie v Lesnici, nádhernom turistickom centre, ponúkajúcom služby a atrakcie na uspokojenie potrieb a náročnosti veľkého počtu turistov, ale pestrého národnostného zloženia.

Bodkou za ďalším úspešným dňom bolo spoločné posedenie v dobrej pohode na sklonku dňa práve v Lesnici.

M. Gazdičová

Mlad' vo svete

Dôvodov, prečo naši mladí ľudia odchádzajú do cudziny, je viacero. Priznávajú to sami pri rozhovoroch, určite je to možnosť spojená so zvedavosťou, prevláda snaha skúsiť niečo nové, ale aj prilepšiť si finančne, teda zarobiť si. A tak sa dĺžka pobytu pohybuje od niekoľkých mesiacov, rokov alebo aj zakotvenia natrvalo, ako v prípade Gabiky Luníkovej – Batchelorovej.

Aj ona odišla po skončení školy maturitou ako kvalifikovaná kozmetička, sotva 18 – ročná. Ale predsa len rok a pol pracovala v salóne Kozmezel (MUDR. Zelenková) vo Svidníku. Náhoda jej prihrala zákazníčku na dovolenke, pracujúcu ináč v Anglicku, s čerstvými a najmä lákavými informáciami o svojej práci ako au pair. Tá jej po 2 mesiacoch zavolala s ponukou miesta tiež ako au pair do rodiny. Aj napriek úplnej neznalosti anglického jazyka Gabika nabrala odvalu a na dva mesiace júl, august odišla do Anglicka. Samozrejme, v rámci neplateného voľna. V septembri sa vrátila naspäť a na Vianoce už bola rozhodnutá odísť definitívne. Lákavý bol aj zárobok a ako sa sama vyjadrila, zarobila dosť. Rozviazala teda pracovný pomer (zmluvne) s MUDR. Zelenkovou, ktorá to ale robila nerada. Po Vianociach sa teda vrátila naspäť a pobyt tam už začal naberať na kvalite aj obsahovo. Pracovala naďalej v rodine, starala sa o jedno jedenapolročné dieťa, ktoré vychovávala sama matka. Gabika upresňuje aj dopĺňa, že i keď mala plnú dôveru domácej panej, nechala na ňu celý byt aj s dieťaťom na celý týždeň, počas svojej dovolenky, nikdy sa dve nezblížili úplne. Zato s malou si boli veľmi blízke. Učila ju slovenské pesničky, riekanky. Treba ešte dodať, že odišla ešte v roku 1993, teda keď takáto forma práce a možnosti boli ešte len v úplných začiatkoch. Je teda v Anglicku a na tom istom pôsobisku už 13 rokov. Teraz 33- ročná. Po roku a pol teda odišla zo spomínanej rodiny a dôvod bol veľmi významný. Po ročnej známosti bola svadba. Ženích Stephen /Stíven/, svadba v hoteli, sobáš v kostole, so všetkým, čo už o svadbách na západe vieme, teda odprevadením nevesty otcom pred oltár, nekonečným fotením, ale len vonku s kulisami zelene, kvetov, pokračovanie v interiéri s príhovorom otca /nevesty/, manžela a brata. Bohaté menu z deviatich chodov / s úsmevom dodáva p. mama, že miniatúrnych na obrovských podnosoch. Večera už len švédske stoly. O poschodie vyššie pripravená sála. Na „diskotéku“, tancovačku a zábavu. Končila sa o 24. hodine. Samozrejme, obsahová náplň úplne odlišná od našej svojráznej slovenskej. Aj preto si to zopakovali ešte raz, v kostole u nás, len s požehnaním, ale zato so všetkým, čo slovenská svadba obsahuje. Aj kvôli dokumentu pre domáчих v Anglicku, ktorí si ju nespočetnekrát prehrávali z nahrávky, obdivujúc takmer všetko, hlavne živú hudbu, kroj. Dôvodom neprítomnosti rodičov bol matkin strach z neznáma, pretože Slovensko bolo pre ne tak ako pre mnohých ďalších neznáma krajina, a ak, tak spájaná so Slovinskom – Juhosláviou a vojnou.

A začala sa úplne nová etapa Gabikinho života. Jej manžel už býval sám bez rodičov vo svojom vlastnom dome,/znova je to bežné u nich už po dovŕšení dospelosti a vzdelania/, ktorý sa stal aj jej domovom. Narodil sa jej prvý syn Adam, s ktorým bola doma dva a pol roka, kým nenastúpil do škôlky a Gabika do práce. Aj jej občas vypomáhali au pair, Slovenky, ale Gabike chýbala potrebná disciplína v úlohe panej domu a priznáva, že to dokážu len domáce – anglické ženy. No a začal kolotoč uznania jej kvalifikácie. Z Košíc, všetko písomne a podrobne o jej kvalifikácii, preložené do anglického jazyka, overené. Až potom potrebné uznanie. V práci mala aj má šťastie na dobrú šéfkku, ale náročné prístrojové vybavenie, náročnosť na prácu s nimi vyžadovali ďalší kurz, skúšky, ktoré končili diplomom. Pracovala krátko, lebo bol už na ceste druhý syn, a s tým už bola doma do piatich rokov. Až

potom nastúpila do práce. Pri opatere detí jej často vypomáhala mama až z Giraltoviec. Tam začína škola od piatich rokov, od štyroch čosi ako naša prípravka. Robí už dva roky v tom istom salóne, je veľmi spokojná, robí na polovičný úväzok, funguje systém objednávok, pracovná doba je do neskorého večera, ale je pohyblivá a vždy je možná úprava pracovnej doby, aby si ju zosúladiť s časom manžela.

Jej bydlisko? Windlesham /Kráľovská oblasť/ od Londýna na juh, asi hodina cesty. Je to veľká dedina / u nás na úrovni mesta /, viackilometrové vzdialenosti do školy, do práce, za nákupmi, na stanicu, preto je auto nevyhnutnosťou. Je to prostredie veľmi výhodné a charakteristické pre rodiny s deťmi. Veľa zelene, parky, detské ihriská a atrakcie. Po piatich rokoch získala anglické občianstvo, ale tomu tiež predchádzali 4 roky vybavovania.

Trináť rokov je už dosť na to, aby sa zorientovala v štýle života v cudzej krajine a vedela porovnať už ako žena a matka. Stručné, ale aj výstižné Gabikino hodnotenie. Jej najlepšou priateľkou bola a je Slovenka od Michaloviec, tiež začínali rovnako, vydala sa tam a zakotvila. Navštevujú sa a rozumejú si. A ženy vôbec? Naše slovenské sú určite šikovnejšie, temperamentnejšie aj krajšie. Domáce – inteligentné, ale dominuje kariéra, kariéra a zase kariéra. Domácnosť prenechajú au-pairkám, voľný čas – plávanie, cvičenie a podobné skrášľovacie a relaxačné činnosti. Využívajú upratovacie služby. Veľmi sa využíva návšteva reštaurácie /večere/. Gabika tiež priznáva, že nedeľný obed aj večere rieši často takto. Ak varí doma, tak sú to tiež slovenské jedlá /halušky, lokše/.

Kontakt so Slovenskom? Cez satelit má možnosť využívať všetky slovenské televízne stanice, existujú stretnutia Slovákov, poriadajú výlety, ale je to záležitosť viac pre slobodných, bez záväzkov. Známe sú aj Štefanské zábavy. Ona vlastní kartu člena Slovenského klubu, preto je pozývaná každý január /vyhlásenie samostatnosti Slovenskej republiky/ na slovenskú ambasádu na stretnutie spojené s pohostením, najmä slovenskými špecialitami. Zúčastnila sa takého stretnutia 4 – krát. Sú aj iného zamerania, výstavy s rôznym obsahom a iné možnosti kultúrneho využitia. Ona s rodinou ešte navštevuje kino a detské divadelné predstavenia.

Kedy a čo jej tam chýbalo najviac?

Bez rozmýšľania odpovie – rodina a moji blízki. Najmä spočiatku. Ale aj iné stravovanie. Mama dodáva, že z ich múky sa nedá pripraviť pečivo. A náš chlieb, ten je nenahraditeľný. Raňajky – fazuľa napr. vajíčka a pod., typické jedlo – ryba plus hranolky a iné, polievky skôr ako hlavné jedlo, husté, syté. Nakupuje najradšej s supermarketoch. Pri vzájomných stretnutiach prevažuje a je prirodzená ústretovosť a vzájomná úcta aj u šoférov, poďakovanie, uznanie za prejavovaný ústupok, priamosť. Nepochopiteľný s našim je vzťah zákazník a služba zákazníkovi.

Do Giraltoviec, domov, chodí raz aj dvakrát do roka, teraz po roku s celou rodinou aj so svokrom / on už tretíkrát/ až po roku. Deti majú letné prázdniny 6 týždňov. Tu sa všetci cítia veľmi dobre, navštevujú aj Tatry, Pieniny, jaskyne, Vrbov, no najväčší obdiv patrí našej prírode. A pre deti slovenské jedlá, buchty, halušky, pirohy, lokše, uprednostnia pred ostatnými. Najmä chlapi sa nevedia nabažiť voľnosti, lozenia, hrania, čerstvej zeleniny zo záhrady. Rovnaké nadšenie prejavuje aj starý pán, už osemdesiatnik, jeho najhoršie predstavy o Slovensku sú už zabudnutím, ostáva len obdiv, okrem prírody aj k prirodzenej spontánnosti, srdečnosti ľudí / kolektívny zájazd /.

No a nakoniec Gabika, naše Slovensko, ale najmä Giraltovce z tvojho pohľadu. Tiež bez rozmýšľania odpovie, po rokoch od poslednej návštevy sú v meste viditeľné zmeny, úpravy, opravy, vylepšenia a stále sa ešte vylepšuje a čosi pribúda, v mestách fungujú veľké supermarkety, približovanie sa západu, viac sa ľuďom ponúka, kladne vnímame aj čerpacie stanice s ponúkanou výbavou a službami pre zákazníkov. Vysoká cena benzínu, skoro ako u nich. Ich terajšia návšteva bola aj trochu pracovná, rekonštruovali si byt, ktorý jej s rodinou

bude slúžiť pri opätovných návštevách. Ja verím, že sa tu bude vždy rada vracat'. Domovov môže byť viac, ale ten prvý je len jeden.

A Gabika z môjho pohľadu? Útla, jemná, prirodzená, úprimná. Zorientovaná a bohatšia o skúsenosti z trinásťročného úspešného života v cudzine.

Zhovárala sa M. Gazdičová

30.VÝROČIE ZALOŽENIA PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKEJ PORADNE SVIDNÍK

V modernom školskom systéme majú podporné – servisné strediska svoje veľmi dôležité miesto. Práve v týchto dňoch si pripomíname 30. výročie založenia Pedagogicko-psychologickej poradne Svidník, ktorá vznikla 2.8.1976 ako Okresná psychologická výchovná poradňa a poradňa pre voľbu povolania vo Svidníku.

Potreba otvorenia takejto inštitúcie vychádzala z predpokladu riešiť problémy na školách za pomoci iných odborníkov pri riešení ťažkostí, s ktorými sa pri výchove a vzdelávaní u žiakov stretávajú učitelia, zároveň to bolo v súlade so smernicou MŠK č. 1868/62-1/2 rozvíjať sústavu výchovného poradenstva.

Od januára 2005 je poradňa právnym subjektom, ktorej zriaďovateľom je KŠÚ Prešov.

Hoci z demografického vývoja vyplýva úbytok populácie, záujem rodičovskej ako aj pedagogickej verejnosti a celkový počet klientov narastá. Je to podmienené zmenami v spoločnosti, a vývinovými poruchami učenia, ale i deti ohrozené chudobou a zo sociálne znevýhodneného prostredia. Nezanedbateľná je situácia v rodinách, kde jeden alebo aj obidvaja rodičia musia cestovať za prácou. Toto všetko má výrazný dopad na vzťahové problémy a konflikty v školách a rodinách. Zároveň pomáhame rodičom a školám pri monitorovaní a diagnostikovaní nadaných detí, zisťujeme do akej miery má ich ratolest' vlohy pre cudzie jazyky, ako aj celkovú pripravenosť detí na vstup do ZŠ.

Pedagogicko-psychologická poradňa Svidník poskytuje služby deťom a mládeži od 3 rokov až do prípravy na povolanie. Má 4 úseky. Úsek špeciálno-pedagogický, ktorého súčasťou je aj logopedické poradenstvo a intervencia, zabezpečuje odbornú, poradenskú, diagnostickú a terapeutickú starostlivosť deťom pri poruchách učenia (dyslexia, dyskalkúlia a pod.) Úsek psychologický – odborná starostlivosť o žiakov so sociálne znevýhodneného prostredia a žiakov s možným ohrozením sociálno-patologických javov. Úsek metodiky a profesijnej starostlivosti – poskytovanie metodickej pomoci výchovným poradcom na školách, pomáhať žiakom a rodičom pri voľbe povolania. Úsek ekonomický zabezpečuje s riaditeľom poradne jej chod v zmysle rozpočtových pravidiel a príslušných predpisov.

Dôležitá súčasť práce odborných zamestnancov je aj prevencia drogových závislostí a ostatných sociálno-patologických javov, ako aj prednášková činnosť pre žiakov, učiteľov a rodičov.

V súlade s víziou koncepcie a rozvoja Pedagogicko-psychologickej poradne Svidník sa nám za krátke obdobie trvania prechodu na právny subjekt podarilo zrealizovať kvalitné komunikačné kanály – vybavenie špičkovou počítačovou technikou, pripojenie na internet, inovovali sme kancelársku techniku, knižnicu ako aj interiérové vybavenie nášho zariadenia. Spolupracujeme s podobnými zariadeniami z Poľska a Českej republiky. Ako jedná poradňa v kraji má zariadenú aj logopedickú poradňu.

Za 30 rokov pôsobenie nášho poradenského zariadenia pracovalo a pracuje mnoho kvalitných odborníkov, ktorí prispeli k vysokému kreditu poradenských služieb, o čom svedčí aj časté vyhľadávanie našich služieb klientov z iných okresov.

Za to všetkým Vám patrí úprimné **pod'akovanie**. S úctou ďakujem predovšetkým bývalým a súčasným zamestnancom, vedeniu KŠÚ Prešov, učiteľom a vedeniu MŠ, ZŠ, ŠZŠI a DeD, prednostovi Obvodného úradu vo Svidníku, primátorovi mesta Giraltovce, Školskému úradu Svidník, ako aj ďalším, ktorí pomáhali pri realizácii a činnosti v línii rodič – škola – poradňa. Pretože iba v jednotnom postupe je efekt pomoci najvýraznejší.

Akýkoľvek problém dieťaťa je problémom nás všetkých, preto verím, že spoločnými silami sa nám aj naďalej podarí pomáhať našim deťom.

PaedDr. Vladislav Artim
riaditeľ poradne

Detská pesničková súťaž NAJ STAR

Už druhý krát sa v našom meste uskutočnil 12.mája 2006 casting do tejto súťaže, na ktorom sa zúčastnilo 45 mladých dievčat a chlapcov do 15 rokov. Porota vybrala do 10 finalistov, ktorí medzi súperili v mestskom kole, organizovanom 4.augusta 2006 na mestskom amfiteátri. Víťaz postupuje na krajské kolo. Táto súťaž je v tomto roku organizovaná aj s medzinárodnou účasťou.

Našou favoritkou v krajskom kole bude Mariana Štefaníková, ktorá má 11 rokov a s pesničkou PÁTA sa stala víťazkou v mestskom kole.

Na krajskom kole jej budeme držať palce, aby získala čo najlepšie umiestnenie.

Všetkým mladým chlapcom a dievčatám, ktorí radi spievajú a majú radi populárne piesne, odkazujeme aby neváhali a zúčastnili sa aj na budúci rok na jednotlivých castingoch detskej pesničkovej súťaže NAJSTAR.

-r-

Centrum voľného času v Giraltovciach informuje ...

Prázdniny sú už neodvratne za nami, aj keď slniečko zosiela na nás svoje lúče „školáci už majú iné povinnosti. S niektorými sme prežili pekné letné prázdniny v prímestských táboroch. navštevovali sme kúpaliska vo Svidníku a v Stropkove. Nezabudnuteľné zážitky majú účastníci aj z Domaše či návštevy ZOO praku v Stropkove, z turistických a cyklistických výletov. To všetko čo počas prázdnin zažili a ako si naši školáci odpočinuli môžu využívať v ďalšej svojej činnosti v škole, ale aj CVČ, v ŠK či v iných zmysluplných aktivitách podľa ich vlastného výberu.

Centrum voľného času má aj v tomto školskom roku množstvo zaujímavých aktivít, množstvo krúžkov, súťaží, kvízov vikendových športových či turistických podujatí pre deti a mládež.

Milí žiaci, študenti, dievčatá a chlapci, veríme, že si z našej ponuky vyberiete. Zoznam záujmových útvarov – krúžkov nájdete na našej internetovej stránke /[www. cvcgir.edu. sk/](http://www.cvcgir.edu.sk/), na plagátoch vo vývesných skrinkách v meste a na školách. Samozrejme, že sa môžete prísť informovať do CVČ, kde vám radi poskytneme potrebné informácie.

Všetci pracovníci CVČ vám prajú pekný a úspešný školský rok, aby sa Vám v školách darilo, aby ste načerpali veľa vedomostí, naučili sa mnohým veciam potrebným pre váš ďalší rozvoj. Aby ste robili radosť predovšetkým svojim rodičom, učiteľom a všetkým, s ktorými sa budete stretávať, aby ste boli zdraví a vždy s úsmevom na tvári, lebo dieťa sa smeje len vtedy keď je všetko dobre.

Takže milí žiaci: AHOJ V CVČ

ŠPORT

Chce to trpezlivosť, nie zatracovanie!

Kolektív futbalistov MFK Slovan Giraltovce má za sebou prvých päť zápasov v novom ročníku najvyššej regionálnej súťaže. Táto odštartovala v novom zložení, keď došlo k výmene až ôsmich mužstiev. Aj mužstvo Slovana prešlo viacerými zmenami. Na trénersku lavičku zasadol Igor Novák a do mužstva pribudli mladíci z dorastu. Od prvého kola bolo jasné, že táto súťaž bude náročná. Giraltovčania dosiahli pod Tatrami bezgólovú remízu, ktorá sa nakoniec ukázala ako veľmi cenná. Veľkým testom pre omladený team bol domáci zápas s rezervou Prešova. Priepastný rozdiel medzi súpermi sa odzrkadlil aj vo výške skóre. Prehra 1:4 bola krutá, ale aj poučná. Potvrdilo sa to už v ďalšom domácom stretnutí s Barcou, keď hráči Giraltovci po oduševnenom a zodpovednom výkone zaslúžene zvíťazili 1:0. Sklamáním bolo vystúpenie v Krompachoch a prehra 0:3 v ideálnom prostredí bola neospravedliteľná. Zápas na pôde aspiranta na postup Popradu zase ukázal, že Slovan nemusí mať rešpekt pred každým súperom. Proti silnému súperovi bol blízko zisku bodu, ale po nádejnom prvom polčase, v tom druhom zbytočne „pustil do gatí“ a prehral 1:3. Zisk štyroch bodov z piatich zápasov nie je síce žiadna sláva, ale mužstvo netreba zatracovať. Pred nami sú ďalšie zápasy so súpermi rôznych kvalít. Tu už budú musieť Giraltovčania bodovať a na domácej pôde už nesmú stratiť žiaden bod. Chce to ale ešte veľa trpezlivosti a systematickej roboty s týmto kolektívom. Zdravý rozum musí byť na prvom mieste. Nemôže sa predsa stať, aby mladý ešte len 17-ročný futbalista M. Digoň odohral v sobotu zápas za dorast a v nedeľu za dospelých. Kto určuje priority v tomto klube? Bol to zbytočný hazard, ktorý by sa už nemal opakovať. Názov známeho amerického filmu Ako štvaná zver na tento prípad presne sedí. Kolektív Slovana súrne potrebuje ešte doplnenie kádra. Avizované sú príchody Blaška z Bystrého a Filipáka z V. Šariša. Žiaľ, ani jeden z nich nie je typ „špilmachra“. A práve takýto dirigent Slovanu najviac chýba.

MVDr. Miroslav Deutsch

Budú reprezentovať Giraltovce

Predseda: František Štinčík

Tajomník: Miroslav Dvorský

Tréner: Igor Novák

Masér : Ján Švač

Brankári: P. Štefánik, D. Tkáč

Obrancovia: Z. Hudák, J. Mitaľ, I. Pribiš, P. Biroš, P. Partila,
M. Varga, D. Marton

Strednopolari: E. Partila, J. Mati, P. Uhlín, P. Gálik, R. Keresteš,
P. Cigán, M. Dic

Útočníci: L. Vojta, M. Digoň, M. Eliáš, R. Kubuš

Jazdecké preteky

Dňa 13. augusta 2006 sa v našom meste uskutočnil už XXXI. ročník jazdeckých pretekov. Je to už veľmi dlhoročná tradícia, ktorá ma u nás už dlhoročné korene. Organizuje ich Jazdecký klub Giraltovce v spolupráci s Mestom Giraltovce a spoločnosťou AGROSLUŽBY VK Giraltovce s.r.o. Účasť tvorilo asi viac ako 40 koní z jazdeckých klubov Prešovského kraja. Hoci počasie z rána bolo veľmi nepriaznivé, dokonca aj pršalo, ale okolo 12, 00 hod. sa umudrilo a prestalo pršať a jednotlivé súťaže sa mohli začať.

Súťaž č. 1 „Z“ do 100 cm, štartovalo 31 koní.

1. Ján Novotný ml. - VIARELA JK NOVOTNÝ ABRAHAMOVCE
2. Ján Novotný ml. - CHARISSIMO JK NOVOTNÝ ABRAHAMOVCE
3. Lea Kovalčíková - MONTANA JK SLÁVIA SPIŠSKÁ NOVÁ VES

Súťaž č. 2 „ZL“ do 110 cm, štartovalo 40 koní.

1. Vasilij Ivanov - PAMIRA JK KOŠICE
2. Lýdia Pavlovičová - LAVRA JK PAVLOVIČOVÁ PREŠOV
3. Jaroslav Sibal - MARSHAL JK SIBAL PREŠOV

Súťaž č. 3 „L“ do 120 cm, štartovalo 21 koní.

1. Vasilij Ivanov - PAMIRA JK KOŠICE
2. Stanislav Podlesný - GABA JK NOVOTNÝ ABRAHAMOVCE
3. Ján Novotný st. - LORD JK NOVOTNÝ ABRAHAMOVCE

-r-

Z redakčného stola

Redakcia praje všetkým žiakom a študentom šťastné vykročenie do nového školského roka. Úspešný školský rok 2006/2007.

Redakcia

INZERCIA

**Predám stavebný pozemok na Chmeľove – 11,77 árovi. Inžinierske siete prístupné.
Kontakt: 051/7799295.**

SERVIS ELEKTROSPOTREBIČOV   MARTIN PAN

- oprava automatických pračiek všetkých typov, vysávačov, mixérov, vŕtačiek,
- vŕtacích kladív, brúsok (Narex, Bosch, Protool)
- prevíjanie motorov, rotorov všetkých typov

Prevádzka:

Bardejovská 715/18

089 01 Svidník

tel. kontakt: 0908 639969

